

PŘÍLOHY

SEZNAM PŘÍLOH

- Příloha č. 1:** Dotazník pro ředitele základních škol (text)
- Příloha č. 2:** Dotazník pro pracovníky krajských úřadů (text)
- Příloha č. 3:** Desatero pro učitele
- Příloha č. 4:** Deklarace práv nadaných dětí v systému vzdělávání
- Příloha č. 5:** Rozhovory s pracovníky krajských úřadů
- Příloha č. 6:** Rozhovor se zástupkyní základní školy- PhDr. Kociánová
- Příloha č. 7:** Rozhovor s ředitelem základní školy – Mgr. Hubatka
- Příloha č. 8:** Rozhovor s koordinátorkou vzdělávání nadaných dětí, Brno
- Příloha č. 9:** Rozhovor s koordinátorem vzdělávání nadaných dětí, Žďár n/S
- Příloha č. 10:** Rozhovor s pracovníky Centra nadání – Mgr. Havlová
- Příloha č. 11:** Rozhovor s ředitelkou Centra nadání – PhDr. Fořtíková, PhD.
- Příloha č. 12:** Vzor IVP – dárek za vyplnění dotazníku

1. DOTAZNÍK PRO ŘEDITELE ZÁKLADNÍCH ŠKOL

Vážená paní ředitelko, vážený pane řediteli,

obracím se na Vás s prosbou o vyplnění tohoto dotazníku, jehož data budou sloužit pro zpracování analýzy úrovně vzdělávání nadaných dětí. Výsledky by měly posloužit ke zkvalitnění systému vzdělávání nadaných dětí v České republice. Dotazníkem zjišťuji pouze Váš názor na danou problematiku. Všechny dotazníky budou zpracovány anonymně.

Za Vaši ochotu, při vyplnění všech otázek, si můžete převzít dárek – vzor individuálního vzdělávacího programu v elektronické verzi (objeví se v příloze po vyplnění všech otázek).

Pokud budete mít zájem o zaslání analýzy výsledků, napište mi, prosím, na konci dotazníku Vaši emailovou adresu, po zpracování dat Vám ji zašlu.

Předem děkuji za Vaši ochotu.

Způsob vyplňování:

1. V otázkách, kde se v odpovědích nabízí , lze zvolit pouze jednu variantu z odpovědí.
2. V otázkách, kde se v odpovědích nabízí , lze zvolit více variant odpovědí.
3. V otázkách , napište, prosím, požadovaný údaj (číslo, slovo, text).

Q1 Ve kterém kraji sídlí Vaše škola?

- Karlovarský
- Plzeňský
- Ústecký
- Liberecký
- Středočeský
- Praha
- Jihočeský
- Vysočina
- Hradecký
- Pardubický
- Jihomoravský

- Zlínský
- Moravskoslezský
- Olomoucký

Q2 Kolik žáků je v tomto školním roce zapsáno ve Vaší škole?

- méně než 50 žáků
- 51-100
- 101-500
- 501-1000
- více jak 1000

Q3 Je prioritou Vaší školy vzdělávání nadaných dětí?

- Ano
- Spíše ano
- Spíše ne
- Ne
- Nedokážu posoudit

Q4 Máte v ŠVP zakomponován plán práce s mimořádně nadanými dětmi?

- Ano - Speciální plán se zakomponovanými podrobnými opatřeními pro vzdělávání nadaných žáků
- Spíše ano - Základní popis podmínek pro vzdělávání nadaných žáků
- Spíše ne
- Ne
- Nedokážu posoudit

Q5 Vyžadujete od pedagogů individuální práci s nadanými dětmi?

- Ano
- Spíše ano
- Spíše ne

- Ne
- Nedokážu posoudit

Q6 Kolik identifikovaných mimořádně nadaných žáků je ve Vaší škole evidováno? (potvrzeno vyšetřením ve školském poradenském zařízení)

v letošním školním roce
v posledních 5-ti letech celkem
 nedokážu určit

Q7 Mají Vaši pedagogové dostatečné odborné předpoklady pro vzdělávání nadaných žáků?

- Ano
- Spíše ano
- Spíše ne
- Ne
- Nedokážu posoudit

Q8 Kolik procent z Vašich pedagogů (přibližně) je vzděláno nebo proškolen v oblasti práce s mimořádně nadanými dětmi?

Studium speciální pedagogiky

0% 10% 20% 30% 40% 50% 60% 70% 80% 90% 100%

Externí školení

0% 10% 20% 30% 40% 50% 60% 70% 80% 90% 100%

Stáž na jiné škole

0% 10% 20% 30% 40% 50% 60% 70% 80% 90% 100%

Přímo ve Vaší škole

0% 10% 20% 30% 40% 50% 60% 70% 80% 90% 100%

Nedokážu určit

Jiné

Q9 Jakou formou řešíte vzdělávání pedagogů v oblasti práce s nadanými žáky?

- Využíváme znalostí z vysoké školy
- Externí školení od agentury nebo lektora
- Stáže na jiné škole
- Školení specialistou přímo v naší škole
- Studování odborné literatury
- Stáže v zahraničí
- Neřešíme

Jiné

Q10 Řešíte při pedagogických poradách problematiku mimořádně nadaných dětí?

- Ano
- Spíše ano
- Spíše ne
- Ne
- Nedokážu posoudit

Q11 Jak často?

- 1x za 3 roky a méněkrát
- 1x za rok
- 2x za rok
- Častěji
- Nedokážu posoudit

Q12 Motivujete při individuálních pohovorech zaměstnance pro práci s nadanými dětmi?

- Ano
- Spíše ano
- Spíše ne
- Ne
- Nedokážu posoudit

Q13 Domníváte se, že jsou Vaši učitelé zatíženi jinými pracovními povinnostmi a na vzdělávání nadaných dětí jim nezbývá moc času?

- Ano
- Spíše ano
- Spíše ne
- Ne
- Nedokážu posoudit

Q14 Jakou formou odměňujete pedagogy za práci s nadanými dětmi?

- Odměnou
  - Osobním ohodnocením
  - Dohodou o provedení práce
  - Dohodou o pracovní činnosti
  - Proplacením přesčasových hodin
  - Tarifním platem
  - Doplněním úvazku
  - Neodměňuji
- Jiné

Q15 Jakým způsobem získáváte finanční prostředky pro vzdělávání nadaných dětí?

- Od rodičů mimořádně nadaných dětí
- Od sponzorů

- Z projektů
- Z dotací
- Z rozpočtu MŠMT
- Od zřizovatele
- Nedokážu určit
- Jiné

Q16 Kolik mají učitelé ve Vaší škole průměrně zaplaceno za 1 hod. práce s nadanými dětmi? (mimo běžnou mzdu)

- 0 Kč
- 1-25
- 26-50
- 51-100
- 101-150
- 151-300
- Více než 300
- Nedokážu určit

Q17 Jsou, dle Vašeho názoru, učitelé spokojeni s finančním ohodnocením za práci s nadanými dětmi?

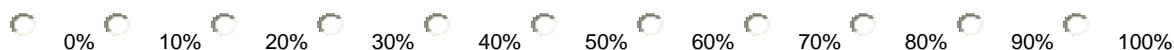
- Ano
- Spíše ano
- Spíše ne
- Ne
- Nedokážu posoudit

Q18 Jak reagují Vaši pedagogové na povinnost věnovat se mimořádně nadaným dětem?

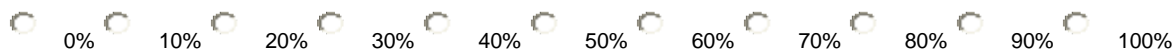
Odmítají věnovat se individuálně mimořádně nadaným dětem

- 0%
- 10%
- 20%
- 30%
- 40%
- 50%
- 60%
- 70%
- 80%
- 90%
- 100%

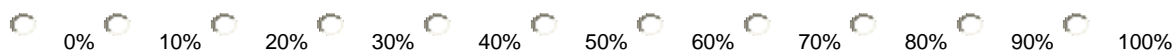
Práci vykazují pouze administrativně, v praxi nenaplňují

Věnují, jsou zvyklí splnit, co se po nich žádá

Věnují se jim, protože to sami považují za důležité

Jiné

Q19 Máte ve Vaší škole dostatek profesně kompetentních pedagogů, kteří se mohou mimořádně nadaným dětem věnovat?

- Ano
- Spíše ano
- Spíše ne
- Ne
- Nedokážu posoudit

Q21 Přináší Vaší škole vzdělávání nadaných dětí nějaké výhody?

- Ano
- Ne

Q22 Jaké výhody přináší Vaší škole vzdělávání nadaných dětí?

- Úspěšná reprezentace školy na soutěžích a olympiádách
- Zvýšení prestiže školy
- Zdroj finančních prostředků
- Kladné hodnocení zřizovatelem
- Kladné ohodnocení ČŠI
- Vyšší počet zájemců o přijetí na naši školu
- Materiální výhody (získání pedagogických pomůcek a dalšího vybavení školy)
- Spokojenost rodičů

- Spokojenost nadaných dětí
- Vyšší úroveň vzdělanosti ve třídách

Jiné

Q23 V čem spatřujete největší problém pro integraci dětí mimořádně nadaných ve Vaší škole?

- Málo finančních prostředků na zaplacení pomůcek pro nadané děti
- Málo finančních prostředků na zaplacení pedagogů
- Vzdělání pedagogů v této oblasti je nedostatečné
- Nechuť pedagogů pro práci s mimořádně nadanými
- Málo času pedagogů pro individuální práci
- Velký počet žáků ve třídě

Jiné

Q24 Vyhovuje Vám míra spolupráce a metodické pomoci ze strany pracovníků školských poradenských zařízení?

- Ano
- Spíše ano
- Spíše ne
- Ne
- Nedokážu posoudit

Q25 Jaký způsob motivace používáte u svých pedagogů pro práci s nadanými žáky?

- pochvalu
- ocenění před kolektivem
- možnost prezentace vlastní práce
- finanční odměnu
- zajištění materiálních výhod

negativní motivaci

žádný

Jiný

Q26 Vyhovovala by Vám změna v legislativě týkající se vzdělávání mimořádně nadaných dětí?

Ano

Ne

Nedokážu posoudit

Q26b Jaká?

Q27 Uved'te, prosím, jakou podporu byste uvítali pro práci s nadanými dětmi?

Pokud budete mít zájem o zaslání analýzy výsledků, napište mi, prosím, Vaši emailovou adresu.

DOTAZNÍK PRO PRACOVNÍKY KRAJSKÝCH ÚŘADŮ

Dobrý den,

obracím se na Vás s prosbou o vyplnění následujících otázek. Data budou sloužit pro zpracování analýzy úrovně vzdělávání nadaných dětí. Výsledky by měly posloužit ke zkvalitnění systému vzdělávání nadaných dětí v České republice. Dotazníkem zjišťuji pouze Váš názor na danou problematiku či řešení ve Vašem kraji.

Pokud budete mít zájem o zaslání analýzy výsledků, napište mi, po zpracování dat Vám ji zašlu.

DOTAZNÍK

1. Jakým způsobem financujete vzdělávání mimořádně nadaných dětí a žáků ve Vašem kraji?

a. Pokud ano, kolik finančních prostředků přidělujete na 1 nadaného žáka/1 rok?

2. Máte zpracován projekt pro vzdělávání mimořádně nadaných dětí a žáků?

(Jaký?)

3. Kolik máte evidovaných mimořádně nadaných dětí a žáků ve školním roce 2011-2012 ve Vašem kraji?

4. Zajišťujete pro školy metodickou pomoc v oblasti vzdělávání nadaných žáků?

5. Vyhovuje Vám legislativa v oblasti nadaných žáků? Pokud ne, co byste změnili?

Předem Vám děkuji za Vaši ochotu při vyplnění všech otázek.

DESATERO PRO UČITELE

Jak pracovat s nadanými žáky?

dle Tematické zprávy České školní inspekce, srpen 2008

(<http://www.vctu.cz/psycholog/?q=desatero-pro-ucitele>)

1. Učitel ví, co už žáci znají, a dává najevo, že to ví.
2. Nenutí je opakovat základní úroveň učiva jenom proto, že ji právě probírá se třídou.
3. Místo práce na základní úrovni nebo jejího procvičování by jim měl poskytnout možnost zúčastnit se činností, stimulujících další rozvoj nadaných žáků (na složitější a abstraktnější úrovni).
4. Zjišťuje, jaké jsou jejich zájmy, a bere je v úvahu při přípravě projektů.
5. Poskytuje jim určitou volnost ve způsobu, jakým využijí "ušetřený čas".
6. Dovoluje jim postupovat v učení rychleji, než jejich spolužáci.
7. Nechává je při učení často užívat techniky vlastního objevování a vyhnout se dominantním výukovým metodám.
8. Důvěřuje jejich schopnosti učit se netradičními způsoby.
9. Pomáhá nadaným žákům najít jim podobné vrstevníky, neposuzuje jejich sociální dovednosti pouze na základě toho, jak vycházejí se svými spolužáky.
10. Motivuje je (umí nadchnout) možnostmi volby, vlastního výběru témat, úkolů, postupů atd., učením stanovování vlastních cílů a hodnocením vlastní práce.

DEKLARACE PRÁV NADANÝCH DĚTÍ V SYSTÉMU VZDĚLÁVÁNÍ

(Clark 2012)

Nadané dítě má právo:

- být podporováno prostřednictvím adekvátních zkušeností pro výuku
- být zařazeno do společných skupin a kontaktovat se s jinými nadanými dětmi
- být vyučované a ne využívané
- na předkládání nových, pokrokových a vyzývajících myšlenek či koncepcí
- být učeno poznatkům, jež ještě neovládá
- učit se tempem, které mu vyhovuje
- myslet alternativně
- být idealistické a citlivé na spravedlnost
- na všeobecné pochybnosti
- být intenzivní, vytrvalé a cílevědomé ve svém úsilí při získávání vědomostí
- projevovat smysl pro humor
- mít vysoké požadavky na sebe i na ostatní
- na vysoké výkony jen v některých, ne ve všech oblastech učebního plánu
- na zpoždění mezi představou a jejím uskutečněním
- uskutečňovat zájmy, které stojí nad schopnostmi jeho vrstevníků

ROZHOVORY S PRACOVNÍKY KRAJSKÝCH ÚŘADŮ

Jihočeský kraj

Financování nadaných žáků si řeší školy samostatně. Normativ nemají navýšen.

Projekt ani grantový program pro vzdělávání nadaných žáků vyhlášen nemají.

Počet nadaných žáků v roce 2011-2012 v kraji: 141

Ke změnám v legislativě se nechce vyjadřovat.

Jihomoravský kraj

1. Jakým způsobem financujete vzdělávání mimořádně nadaných dětí a žáků ve Vašem kraji?

Kolik finančních prostředků přidělujete na 1 nadaného žáka/1 rok?

Na začátku nového školního roku bývá šetřením na základních a mateřských školách zřizovaných obcí zjišťován doporučený počet hodin týdně nad rámec učebního plánu pro mimořádně nadané děti a žáky vydaný SPC či PPP za jednotlivé školy.

Na základě těchto údajů je na tento hodinový požadavek navíc, přes úvazek přímé pedagogické činnosti učitele, spočítána dotace, přičemž průměrná nároková a nenároková složka platu odpovídá průměrným složkám platu pedagogů rozpočtovaným v daném roce pro MŠ nebo ZŠ v kraji.

Výše dotace pro jednoho žáka se odvíjí od doporučené potřeby hodin týdně navíc nad rámec učebního plánu (která je uvedena v doporučení vydaném příslušnou SPC či PPP). V případě 1 hodiny navíc v roce 2011 činila dotace na žáka ZŠ 20 275 Kč (zahrnuje platy, zákonné odvody, náhradu mzdy za prvních 21 dnů dočasné pracovní neschopnosti) na 1 kalendářní rok.

2. Máte zpracován projekt pro vzdělávání mimořádně nadaných dětí a žáků? (Jaký?)

V návaznosti na celostátní koncepci péče o mimořádně nadané děti, žáky a studenty v Jihomoravském kraji není vytvořena ani škola, ani třídy samostatně zřízené pro mimořádně nadané děti, žáky a studenty. Jednoznačně je podporováno začlenění

mimořádně nadaných do běžných tříd, běžných škol a vzdělávání podle individuálního vzdělávacího plánu.

3. Kolik máte evidovaných mimořádně nadaných dětí a žáků ve školním roce 2011-2012 ve Vašem kraji?

Kompletní údaje s počty mimořádně nadaných jsou k dispozici za minulý školní rok, protože v současném školním roce identifikace dále pokračují a konečné číslo není k dispozici. Krajský úřad zná počty mimořádně nadaných dětí a žáků nahlášených školami, které s těmito dětmi a žáky opravdu pracují. Pro zjištění absolutního počtu identifikovaných mimořádně nadaných dětí a žáků jsme museli oslovit pedagogicko-psychologické poradny.

CELKOVÝ
POČET v JMK

MŠ	34
1. ST. ZŠ	136
2. ST. ZŠ	18
SŠ	17
	205

4. Vyhovuje Vám legislativa v oblasti nadaných žáků? Pokud ne, co byste změnili?

Situace by se značně zlepšila novelou vyhlášky č. 492/2005 Sb., o krajských normativních, v platném znění, ve které by byl stanoven příplatek k základnímu normativu na vzdělávání mimořádně nadaných dětí a žáků.

Karlovarský kraj

V Karlovarském kraji nemají na vzdělávání mimořádně nadaných žáků speciálně vyhrazené finanční prostředky. Ředitelé mají jedinou možnost si přerozdělit na vzdělávání mimořádně nadaných žáků prostředky, které získali ze státního rozpočtu normativní metodou.

Projekt na vzdělávání nadaných žáků nezpracovávali ani nemají v plánu.

V případě, že škola požádá o metodickou pomoc, odkážou je na krajskou pedagogicko-psychologickou poradnu, kde je 1 pracovník, který má přímo na starost koordinaci mimořádně nadaných dětí pro všechny 3 okresní pobočky v kraji.

Počet nadaných dětí nevidují ani nemají přehled, kolik jich v kraji je evidovaných. Tuto informaci zdůvodňují nastavením současného systému. Základní školy mají své zřizovatele, na krajské úřady od roku 2005 již neposílají výroční zprávy, a proto chybí ucelená koordinace systému, jehož jsou mimořádně nadané děti součástí.

Školy mohou zapojovat nadané děti do soutěží.

Péče o mimořádně nadané děti vychází pouze z právních předpisů.

Královéhradecký kraj

Vzdělávání mimořádně nadaných dětí a žáků v Královéhradeckém kraji přímo nefinancují. Pro vzdělávání nadaných žáků mají vytvořen projekt (<http://www.nadanedite.eu/index.php/component/content/article/1-latest-news/45-vznik-projektu-nadane-dite.html>), ale ten projekt se zabývá screeningem a metodikou práce s mimořádně nadanými dětmi a žáky, žádné finanční prostředky z něj pro školy nejdou. Královéhradecký kraj dále vyhlásil pro vzdělávání mimořádně nadaných dětí a žáků dotační program Rozvoj tvůrčích schopností a dovedností dětí a mládeže - rozvoj talentů, do kterého se mohou školy nahlásit.

Krajský úřad nevede evidenci mimořádně nadaných dětí a žáků.

Legislativa v oblasti nadaných žáků pracovníkům kraje vyhovuje.

Kraj Vysočina

V Kraji Vysočina vytváří pro financování nadaných dětí speciální normativy.

Pro rok 2011 činil tento normativ 6000Kč/žáka za rok.

Rozdělování probíhá na základě výkonových výkazů, které všechny základní školy vypracovávají do konce října a kde uvádí počet evidovaných mimořádně nadaných dětí. Pověřené obce 3. ověřují pravdivost informací uvedených ve výkazu (zdali je pro nadaného žáka vytvořen individuální vzdělávací plán, zdali byl skutečně vyšetřen ve školském poradenském zařízení a zdali mu mimořádné nadání potvrdili).

Projekty speciálně pro mimořádně nadané děti netvořili. Školy mají možnost spolupracovat s krajskou organizací Vysočina Education, která by jim s případnou žádostí o projekt pomohla.

Počty evidovaných nadaných žáků jsou uvedeny přímo na stránkách kraje.

Liberecký kraj

Pro financování mimořádně nadaných žáků mají vytvořen speciální normativ, který je tvořen dle vzorce: $NORMATIV \times 0,2$ (2-6 tis. Kč).

Krajský úřad uskutečňuje kontroly, aby tito žáci měli skutečné potvrzení školského poradenského zařízení.

V případě zájmu školy kraj zajistí metodickou pomoc ve formě rady, jak pečovat o nadané žáky nebo na koho se obrátit, případně poradí škole, jak získat finanční prostředky formou individuálního projektu. Poradí škole také v tom, aby případné potenciální mimořádně nadané děti poslali se souhlasem rodičů do školského poradenského zařízení, kde by po vyšetření žáka mohli případné nadání potvrdit.

Liberecký kraj má pro vzdělávání mimořádně nadaných dětí, žáků a studentů přímo vyčleněného pracovníka, který má o dané problematice přehled.

Počet mimořádně nadaných žáků v roce 2011-12 je 5, z toho 4 chlapeci a 1 dívka.

Co se týká legislativy, doporučili by vytvoření dokumentu, který by vymezil způsob vyhledávání mimořádně nadaných dětí a žáků. Diagnostika takových žáků není v současných podmínkách v možnostech škol, proto by bylo dobré stanovit pověřenou osobu, která by tuto problematiku řešila pro určitý počet žáků. Pro malotřídní a malé školy by byl takový koordinátor společný pro více zařízení. Zabránilo by se tomu, jak je to v současnosti, když uzná učitel, že má nadaného žáka, je na jeho rozhodnutí, zda poradí rodičům, aby s ním zašli do poradny či nikoli.

Další změnu by zavedli ve financování. Pokud mohou být ze státního rozpočtu financované děti se speciálními vzdělávacími potřebami tak, aby jich bylo ve speciálních třídách pouze 6, mohly by podobné výhody být zavedeny i pro děti mimořádně nadané.

Moravskoslezský kraj

Finanční prostředky mohou školy získat především ze zdrojů ESF prostřednictvím projektů v rámci globálních grantů kraje nebo akce MŠMT Peníze do škol. Kraj podporuje nadané žáky SŠ a VŠ viz níže. Také pořádá soutěže a přehlídky pro žáky s nadáním (např. sportovní, výtvarné, hudební, odborné).

Pro nadané žáky vytvořili projekt: „Podpora nadaných studentů středních škol studujících na vysokých školách v Moravskoslezském kraji“.

Moravskoslezský kraj vyhlásil dotační program "Podpora vědy a výzkumu v Moravskoslezském kraji 2012", jehož součástí je také podpora nadaných studentů. Studenti, kteří nastoupí do prvního ročníku bakalářského studia na vysoké škole

v Moravskoslezském kraji, mohou obdržet stipendium na první dva semestry studia ve výši 70.000 Kč. Dotace mohou obdržet studenti, kteří v rámci studia na střední škole splnili tyto podmínky:

- reprezentant ČR na mezinárodní úrovni (např. matematické, fyzikální, biologické, chemické aj. olympiády nebo soutěže)
- umístění v celostátních kolech národních olympiád do třetího místa (pro středoškolskou mládež – kategorie A, B, C), nebo u uměleckých oborů účast ve významných mezinárodních soutěžích, získání mezinárodních ocenění.

Školy žádají o podporu svých projektů v rámci globálních grantů, případně přímo na MŠMT v rámci ostatních individuálních projektů.

Ve školním roce 2011-2012 mají evidovaných mimořádně nadaných - 21 žáků ZŠ (a 21 žáků SŠ).

Metodickou podporu ve vzdělávání zajišťují pedagogicko-psychologické poradny.

Ohledně legislativy: Vzdělávání nadaných žáků je legislativně podpořeno minimálně.

Změna by se měla promítnout především do podpory financování vzdělávání nadaných.

Od 1. 9. 2011 vznikla na ZŠ Frýdek-Místek, Čs. Armády, třída pro mimořádně nadané žáky-zatím jediná v kraji.

Olomoucký kraj (p.Utíkalová)

Financování probíhá v rámci rozpočtu školy. Nejsou vyhraněné speciální finanční prostředky na vzdělávání mimořádně nadaných dětí, žáků a studentů.

K metodické pomoci, uvedla p.Utíkalová, nemáme určenou osobu pro tyto účely. Pokud škola požádá o radu, odkážeme ji na pedagogicko-psychologickou poradnu. Jinak každá škola má mít pro tyto účely výchovného poradce, který by si měl vědět rady. Školám se přidělují finanční prostředky na asistenty pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami, asistenty pro mimořádně nadané děti nefinancujeme.

Evidenci počtu nadaných dětí nesledujeme, školy to ale uvádějí v zahajovacích výkazech.

Legislativa: ať bude legislativa jakákoliv, vždy závisí na osobě ředitele školy i daného pedagoga, jestli se budou nadaným dětem věnovat a jakým způsobem.

Pardubický kraj

Podle vyhlášky. č. 492/2005 Sb., o krajských normativech, v platném znění, financování nadaných dětí neřeší. V kompetenci ředitele školy je možnost odměnit pedagogy

nenáročnými složkami platu (osobní příspěvek, odměny). Škola má možnost se individuálně dohodnout na zvýšení prostředků pro nadané žáky z rezervních prostředků kraje na vzdělávání. Další možností je získání prostředků z vyhlášených dotačních programů kraje nebo při zpracování projektu přímo z fondů EU.

Dotační programy – kraj vyhláší, školy zpracovávají písemně. Přímou nadaných žáků se zatím netýkaly, ale týkaly se soutěží, sportovních akcí nebo dalších činností škol, které mohly zacílit na nadané žáky.

Počet nadaných žáků v kraji v roce 2011-2012: 9 (Podle statistických zahajovacích výkazů k 30. 9. 2011)

Metodickou pomoc v kraji zajišťuje Metodické středisko v Ústí nad Orlicí, na které se školy obracují. Další spolupráce je možná s PPP.

V legislativě by p. Tlapáková ráda upravila, aby bylo lépe specifikované, jak s nadaným dítětem pracovat po identifikaci jeho mimořádného nadání. Uzákoněné požadavky jsou pouze teoretické. Školám chybí informace, jak mají problematiku nadaných žáků řešit v praxi.

Plzeňský kraj (Ing. Vítek)

Plzeňský kraj vzdělávání mimořádně nadaných dětí, žáků a studentů přímo nefinancuje. Ředitel musí finanční prostředky vyčlenit z celkového normativního rozpočtu, přiděleného škole na daný rok. Jak informoval Ing. Vítek: „Nevíme, které děti jsou mimořádně nadané, nemáme je oddělené od ostatních, proto nevíme, proč bychom je měli extra financovat.“

V případě potřeby metodické pomoci odkážeme školy na pedagogicko-psychologickou poradnu. Původní okresní pedagogicko-psychologické poradny jsme sloučili do jedné, abychom měli větší přehled a mohli lépe využívat specialistů.

V dlouhodobém záměru kraje máme jeden odstavec o péči o mimořádně nadané děti, byl by hřích nechat je rozplynout. Konkrétní opatření však zatím neděláme.

Máme velký výběr projektů, konkrétně pro nadané je to „Talenty“. Tento projekt je věnován dětem, které již prokázaly nějaké schopnosti nebo nadání (např. vyhrály nějakou soutěž). Pro tyto děti jsou pořádána různá setkání (kempy), kde se mohou zdokonalit v tom, co dělají. Dalším zajímavým projektem pro děti nadané v technických oborech je „Motivace pro technické vzdělávání“.

V našem kraji nemáme speciální školu pouze pro nadané, dříve tuto roli měla gymnázia, to bylo před deseti lety, když na ně bylo přijímáno 10% populace (těch nejnadanejších). To se

jim mohli mimořádně věnovat. V dnešní době došlo k degradaci vzdělávání na gymnáziích, protože tam chodí každý třetí student. Je to chyba systému.

V legislativě nevidím žádné problémy.

Hlavní město Praha (p.Suková)

Vzdělávání mimořádně nadaných dětí se financuje z prostředků MŠMT. Pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami máme navýšené normativy na žáka, ale pro děti mimořádně nadané pouze běžný normativ.

Počet mimořádně nadaných dětí nevidujeme.

Víme, že školy nabízí různé kroužky (nejen pohybové a pěvecké, ale i vědomostní), zpracovávají IVP a pořádají zajímavé soutěže.

Metodickou pomoc zajišťují pedagogicko-psychologické poradny, dnes má ale většina našich škol své psychology, takže řeší tuto problematiku samostatně.

Pro nadané vyhlášíme různé granty, které jsou nejen na podporu tělovýchovy a sportu, ale i zaměřené intelektuálně. Např. program č. 2 „Na podporu vzdělávání nadaných dětí a žáků“.

Tento program byl vyhlášen na rok 2011 a bude i v roce 2012. Zájemci o podporu sepiší projekt, vypracují kalkulaci a pak komise odsouhlasí, které z projektů grant získají a v jaké výši.

Středočeský kraj

Školy dostávají normativy na žáka, které ředitel přerozděluje. Pokud mu finanční prostředky nestačí, může napsat nějaký projekt. Školy ve Středočeském kraji nemají speciálního asistenta pro vzdělávání nadaných žáků, pouze pro vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami.

Kraj pořádá pro nadané žáky různé soutěže a olympiády. Bývají zaměřeny na sport, umění, někdy i intelektuálně.

Pro nadané děti je možnost studovat na víceletých gymnáziích.

Metodickou pomoc zajišťují pedagogicko-psychologické poradny, které standardně fungují.

Mimořádně nadaných dětí v našem kraji je okolo 2%, přesnou evidenci ale nemáme. Ta by se dala najít v evidenci pedagogicko-psychologických poradnách.

Ústecký kraj

V Ústeckém kraji nemají normativ na vzdělávání nadaných žáků. Ředitel školy musí finanční prostředky na platy učitelů přerozdělit v rámci celkového rozpočtu nebo má možnost se individuálně dohodnout na navýšení prostředků. Výše na jednoho nadaného žáka není určena.

Projekt na vzdělávání nadaných žáků nikdy nerealizovali.

Metodickou pomoc pro vzdělávání nadaných žáků zajišťují pedagogicko-psychologické poradny,

Počet nadaných žáků neví, ale na stránkách UIV, kde by se dala tato informace najít.

Zlínský kraj

Kraj nezajišťuje financování nadaných žáků z finančních prostředků státního rozpočtu.

Pro nadané žáky mají zpracován rozvojový projekt z evropských fondů. Kraj pak vyhláší výzvy, na které školy mají možnost získat granty, pokud zpracují žádost.

Kraj nezajišťuje metodickou pomoc, v případě požádání školy o radu, odkážou pedagogy na IPPP (Institut pedagogicko-psychologického poradenství), kde jsou koordinátoři, specialisté na danou oblast.

Počet evidovaných nadaných v roce 2011-2012 nezná.

ROZHOVOR SE ZÁSTUPKYNÍ ZÁKLADNÍ ŠKOLY

4.ZŠ Žďár nad Sázavou, Švermova – PhDr. Kociánová

Na základě rozhovoru jsem přišla k těmto zjištěním.

Základní školu Švermova navštěvuje téměř 1000 žáků z města Žďáru nad Sázavou a okolí. Škola má 37 tříd, které jsou umístěny ve 2 budovách. Všichni žáci se vyučují podle školního vzdělávacího programu RŮZNÉ CESTY - SPOLEČNÝ CÍL. Na druhém stupni pracují třídy s rozšířenou výukou matematiky, vždy jedna v ročníku.

V rámci výuky škola nadaným žákům nabízí:

- poradenské pracoviště školního psychologa
- zapojení do projektů ESF
- organizované soutěže sportovní, přírodovědné, hudební, výtvarné olympiády, lyžařské závody, plavecké štafety, vybíjenou, házenou, fotbal, šprtec, florbal, basketbal a další
- rozmanité kroužky
- výměnný program pro žáky i učitele s družební školou v Polsku
- individuální péči o žáky se specifickými poruchami učení
- logopedickou péči a dyslektické kroužky, grafomotoriku
- výuku náboženství
- jazykovou výuku od 1. ročníku

O děti se speciálními vzdělávacími potřebami pečuje několik odborníků - dvě výchovné poradkyně (pro 1. a 2. Stupeň), metodik prevence, speciální pedagog – etoped a dokonce i školní psycholog. Péče o mimořádně nadané děti není jejich prioritou, ale mají s tím již zkušenosti. Stále objevují nové cesty, jak tuto problematiku řešit. Velmi záleží na osobnosti daného dítěte, jeho věku, co od toho očekávají rodiče a na celkové spolupráci.

V současné době má škola čtyři evidované mimořádně nadané děti, dvě v 9. ročníku, jedno v 5. a jedno ve 2. ročníku. Během posledních 5ti let měli evidovány další tři mimořádně nadané děti.

Podle zástupkyně jsou nadané děti problém, protože mnoho o nich pedagogové nevědí a školy s nimi ještě neumí pracovat. Škola má výborné zkušenosti s 3 žáky, kterým vypracovávali individuální vzdělávací program a jednu zkušenost negativní. Jak uvádí p. Kociánová: „Nevíme, kde se stala chyba, ale tento případ se zcela nevydařil“. Došlo k tomu, že žák se nezačlenil do kolektivu, třída ho nebrala, vysmívali se mu apod.

Problémem byla na straně rodičů komunikace, odmítali se školou cokoli řešit. O škole pak říkali, že vzdělávání jejich mimořádně nadaného dítěte nezvládají a neumí to s ním. Zástupkyně by chtěla, aby rodiče měli povinnost také o mimořádně nadané dítě pečovat a spolupracovat se školou. Pedagogicko-psychologická poradna by mohla více pomáhat. Měla by se také více zajímat, jak talent dítěte podporují rodiče. V oblasti mimořádně nadaných dětí je třeba velká souhra mezi rodiči a školou i poradenským zařízením.

Na této základní škole řeší vzdělávání mimořádně nadaných dětí zadáváním úkolů navíc, při běžné výuce nebo individuálním vzděláváním mimo běžnou výuku. Na některé učivo nadaný žák navštěvuje vyšší ročníky. To bývá nepravidelně. Škole se osvědčilo vzdělávání mimořádně nadaných žáků tím, že tito žáci získávali velmi dobrá umístění na olympiádách a soutěžích. Nejednou žáci postoupili i do celostátního kola. Další výhodou je prestiž školy a spokojenost nadaných žáků i jejich rodičů, což se projevuje i zvýšeným zájmem o přijetí dětí na naši školu. Stalo se nám, že za námi přišli rodiče mimořádně nadaného žáka z 5. ročníku domluvit se, zdali a jakým způsobem bychom jim zajistili vzdělávání jejich nadaného dítěte. Díky tomu, že se jim náš návrh líbil, zvolili naši školu před víceletým gymnáziem, kam bylo dítě v té době také přijato.

Paní zástupkyně zásadně nedoporučuje přeskokování ročníků, protože děti přijdou do jiného kolektivu, nemají patřičné znalosti ve všech předmětech a je to pro ně velký nápor na jejich psychiku.

Zástupkyně zmínila, že mimořádně nadaných dětí v jejich škole je mnohem více, avšak nejsou identifikovány v poradenském zařízení. Takové děti mají v jejich škole možnost navštěvovat kroužky nebo se přihlásit do třídy s rozšířenou výukou matematiky.

Učitelé nevyhledávají práci s nadanými, pokud takové dítě mají, považují to za běžnou součást jejich pracovní náplně a věnují se mu. Odměnou je jim radost, pokud se práce vydaří. Další vzdělávání upřednostňují spíše v jiných oblastech.

Pedagogové nejsou spokojeni s výší finančního příspěvku, který dostávají za péči o mimořádně nadané žáky. Tak, jak určila pedagogicko-psychologická poradna, dostávají 70 Kč za odučenou hodinu. Tyto prostředky jsou ze státního rozpočtu a získáváme je od kraje Vysočina. Podle p. Kociánové není správně, že děti se speciálně vzdělávacími potřebami (takové ty DYS...) dostávají v současné době poměrně dostatečné množství financí na různé pomůcky, ale pro mimořádně nadané děti tyto možnosti nejsou.

ROZHOVOR S ŘEDITELEM ZÁKLADNÍ ŠKOLY

Rozhovor s ředitelem ZŠ a MŠ JUDr. Mareše, Znojmo, Mgr. Miloslavem Hubatkou

Škola musí mít vlastní strategii. V jiných školách je možné se inspirovat, ale celkový systém je třeba upravit na vlastní podmínky.

- 1) Vytvořit vlastní strategii a koncepci (šitou na míru škole)
- 2) Musíme mít potenciál, který pak můžeme rozvíjet.
- 3) Nadání samo o sobě ničím není, pokud není rozvíjeno. Pak teprve se stane úspěšným. Ředitel musí mít jasnou koncepci, rozvíjet lidi a vybavit školu pomůckami.

„Na elitní žáky musíme mít elitní prostředky a elitní pedagogy!“

Kvalitní výuky lze dosáhnout díky kvalitnímu leadershipu. Učitel je ve třídě také v roli lídra. U talentovaných dětí platí dvojnásob, že musí mít kvalitního učitele.

Aby se vzdělávání nadaných stalo úspěšným, musí mít škola vyvážených 5 oblastí:

- PR
- Lidský potenciál
- Vzdělávací oblast
- Výchovná oblast
- Materiálně – technické vybavení

V případě, že v jakékoliv z těchto 5 oblastí dojde k omezení, ohrozí se i ostatní oblasti. Vzdělávání nadaných nebude na dobré úrovni a ohrozí školu v dalším rozvoji.

Lidský potenciál:

Leadership – delegování, kontrolní systém, vzdělávací systém apod.

Přes lidi dosáhnou ostatních cílů. Pokud chci zavést změnu, opět záleží na lidech, jak se podaří zavést.

Vzdělávací oblast:

- Zaměření školy, didaktika, metody a formy práce, nabídka jazyků, rozvrhy apod.

Výchovná oblast:

- Klima ve třídě, etická výchova apod.

Materiálně technické vybavení:

- Počítačové, ale i logistické, aktualizace počítačů, softwary, antiviry i vybavenost tříd, učeben a celkový vzhled školy zevnějšku i zevnitř.

PR – Public Relations a marketing:

- Jak se škola prezentuje navenek. Do této oblasti můžeme zařadit spolupráci se zřizovatelem, partnery školy, stávajícími rodiči, ale hlavně i budoucími rodiči apod.
- V dnešní době je spolupráce velmi důležitá. Pokud se spolupráce s rodiči nedaří, vznikají škole velké ztráty.

Další vzdělávání

Učitelé nejsou ze studií na vysokých školách vybaveni znalostmi potřebnými pro vzdělávání nadaných žáků. Úkolem ředitele školy je třeba jim zajistit doplnění těchto znalostí.

Školení by se měla zaměřit na:

- Didaktické informace
- Psychologické informace
- Ovládání techniky (jak si s ní poradit)
- Metodiku (jak techniku využívat)
- Leadership (třídní učitel v roli lídra vůči žákům)
- Spolupráce s rodinou (komunikační a asertivní schopnosti)

Výhody pro školu:

- Úspěchy v soutěžích a olympiádách, ale i PISA
- Dobré výkony

Řešení vzdělávání nadaných žáků

Zejména musí být pestrá nabídka. Neexistuje jednoznačné řešení, jaký model je pro školu nejlepší. Vše musí zapadat do systému.

**ROZHOVOR S KOORDINÁTOROU PRO VZDĚLÁVÁNÍ NADANÝCH DĚTÍ,
BRNO**

9. 1. 2012

***Rozhovor s koordinátorkou pro vzdělávání mimořádně nadaných dětí a žáků
v Jihomoravském kraji, PhDr. Svobodovou (PPP Brno)***

Podle doktorky Svobodové je legislativa ve vztahu k mimořádně nadaným dětem po změně nového školského zákona v pořádku. Česká republika zavádí spíše integrační systém. Pedagogicko-psychologické poradny zajišťují metodickou činnost pro školy a školská zařízení, provádí identifikaci žáků.

Jak probíhá vzdělávání nadaných ve Vašem kraji?

Jihomoravský kraj zajišťuje velkou podporu pro vzdělávání nadaných žáků. Dotuje školám pedagoga, který se nadaným žákům věnuje 1 až 2 hodiny týdně mimo běžnou výuku. Některé školy mohou z financí, které dostávají pro nadané zaplatit i asistenta. Některé školy zpracovaly projekty na vzdělávání nadaných žáků. Výhodou je, že se v rámci projektů může škola vybavit pomůckami pro nadané, vytvoří know-how a různé materiály pro vzdělávání nadaných a může mít menší počet žáků ve třídě. Projekty ale bývají časově omezené, po jejich ukončení musí shánět škola finance jinde.

Jak spolupracujete se školami?

Kromě provádění identifikace, kterou buď potvrdíme, nebo vyloučíme, píšeme zprávu, ve které jsou podrobné podklady pro vytvoření IVP. Pokud škola požádá, pomůžeme i s tvorbou IVP tak, aby vyhovoval pedagogovi i žákovi. IVP by měl být dynamický dokument, který se může během roku obměňovat. Zástupci PPP konzultují IVP se školami, navštěvují školy a vyhodnocují péči.

Setkali jste se někdy se školou, kde péči o nadané vůbec nezvládali?

To se stává často. Jedná se hlavně o to, že učitelé nemají zkušenosti, proto s pedagogy konzultujeme opakovaně, jak by měli rozvíjet talent nadaných, na co by se měli zaměřit a co s nadanými dělat. Někteří učitelé se musí teprve naučit, jak s nadanými pracovat, proto jim předáváme i nápady. Problémem je pregraduální vzdělávání, učitelé jsou málo

vzdělání v oblasti nadaných žáků, nemají základní informace. Nadané žáky ve škole potkávají, ale nepoznají je.

Jaká forma práce s nadanými se Vám jeví nejúčinnější?

Z finančních důvodů se jeví nejefektivnější skupinová integrace, kdy žáci na 1 až 2 hodiny týdně jdou do separované třídy, kde se jim věnuje pedagog či asistent mimo rámec běžné výuky. Tato forma podporuje specializaci nadaných.

Pro pedagogy je vzdělávání nadaných žáků velmi náročná práce, vždy musí být jeden až dva kroky napřed. Musí prostudovat mnoho materiálů.

Kdo k Vám nejčastěji posílá žáky na potvrzení nadání?

Je to asi 50 na 50 (rodiče a škola).

Někdy přijdou rodiče, protože je jejich dítě jiné, než ostatní, neví si s ním rady. Po vyšetření zjistíme, že je mimořádně nadané.

Největší problém současného školství ve směru k nadaným?

Velký počet dětí ve třídě. Na individualizaci výuky nezbývá učitelům prostor. Po novém návrhu financování MŠMT by se měla situace ještě zhoršit.

Počty nadaných:

IQ nad 145: 0,13% populace

IQ nad 130: 2,14% populace

ROZHOVOR S KOORDINÁTOREM PRO VZDĚLÁVÁNÍ NADANÝCH DĚTÍ, ŽDĀR N/S

Mgr. Straka, PPP Žďár nad Sázavou

Mgr. Straka je zaměstnán v pedagogicko-psychologické poradně Žďár nad Sázavou a je specialista na vzdělávání nadaných dětí pro okres Žďár nad Sázavou. V kraji Vysočina je ještě hlavní koordinátorka, která sídlí v PPP Třebíč.

Podle koncepce pro rok 2009-2013 měl být v každé poradně jeden specialista pro vzdělávání nadaných dětí. V praxi jsou tito koordinátoři spíše pro kraj, v okresech je to výjimkou.

Otázka: Jaký máte počet evidovaných mimořádně nadaných dětí, žáků a studentů?

Poslední 3 roky máme evidováno 20-30 mimořádně nadaných dětí ročně.

Vím, že nejsou evidovány všechny děti, jsou různé druhy nadání (pohybové, hudební, intelektuální...), ale legislativně není upraveno, jak má specialista v poradně zjistit dané nadání. Když je např. dítě nadaný hokejista, těžko mohu dané nadání prokázat.

Další věcí je, že některé školy ví o nadaných dětech a přistupují k nim jako k nadaným, ale nikdo je nepošle do poradny. Takže celkový počet neodpovídá skutečnosti.

Otázka: Jak probíhá Vaše náplň práce ve vztahu k nadaným dětem?

Zejména diagnostická role, v případě mimořádného nadání, jej potvrzujeme. Dále pak konzultace při tvorbě IVP. Kontrolní vyšetření bychom měli provádět každý rok, ale přiznám se, že to neděláme, protože výběr diagnostických nástrojů je omezen a nadané dítě velmi dobře pozná, pokud mu dám další rok stejný dotazník se shodnými otázkami, takže není tak často co testovat.

Otázka: Jaké formy vzdělávání mimořádně nadaných dětí, žáků a studentů doporučujete?

Záleží na individualitě osobnosti žáka a také na škole, kam, chodí. Pro malotřídní školy doporučuji spíše akceleraci (i přeskočení ročníku), tam není problém se vzdělávat ve vyšším ročníku nebo některé učivo probírat se staršími spolužáky. Dítě zůstává se svými kamarády ve stejné třídě. Ve velkých školách hrozí riziko změny kolektivu, tam se přikláním spíše k rozšiřování nebo obohacování učiva.

Otázka: Jaké jsou Vaše názory na současné vzdělávání nadaných dětí?

Pokud škola nechce a nemá chuť do vzdělávání nadaných dětí, řeší to spíše formálně. Pak nezáleží na tom, jestli žáci doporučení mají nebo nemají.

Otázka: Jaké mohou být problémy při integraci nadaných dětí?

Nadaní žáci v 8. a 9. třídě mají mnohem větší znalosti v určité oblasti, než jejich učitelé. Další problém je, když se učitel neztotožní se vzděláváním nadaného dítěte a je negativně naladěn vzhledem k péči o jeho talent.

Otázka: Jaký je poměr mezi dětmi, které identifikujete jako mimořádně nadané a mezi těmi, které mimořádně nadané nejsou?

Je to asi 50/50.

Někdy je neidentifikování z důvodu toho, že dítě nadané není, jindy rodiče nechtějí, aby bylo dítě vzděláváno rozdílně než jeho vrstevníci a nepřistoupí na tvorbu IVP a často je to z důvodu organizačního. Velké procento nadaných objevíme ve čtvrtém ročníku střední školy, kdy studenti mají myšlenky na maturitu a o speciální vzdělávání nemají zájem.

Otázka: V čem spatřujete problém při vzdělávání nadaných dětí?

Největší problém je normativní metoda financování, protože tento způsob vede k velkému počtu dětí ve třídě a na individuální vzdělávání nezbyvá moc času a příležitostí.

Dalším problémem je historický přístup v České republice, zejména starší učitelé mají názor, že nikdo nesmí vybočovat.

Otázka: Jaký máte názor na segregační model vzdělávání?

Speciální školy nebo třídy pro nadané mohou vznikat pouze ve městech nad 80.000 obyvatel, aby se mohly naplnit. Pokud je nadané dítě ve své škole spokojené, je pro něho lepší zůstat tam, i když mu třeba speciální vzdělávání není nabídnuto. Mohlo by se stát, že by se mu v nové škole nemuselo líbit a na rozvoj talentu by to mělo víc negativních účinků, než pokud je spokojené ve své třídě. Školy s třídami pro nadané často vznikají podle p. Straky z důvodu poklesu žáků ve škole a je to marketingový tah pro větší naplnění školy či možnost mít třídy s menším počtem žáků.

Otázka: Co byste vylepšil v procesu vzdělávání nadaných dětí, žáků a studentů v ČR z Vašeho pohledu?

Rozhodně by bylo potřeba získat nové diagnostické nástroje. Je jich opravdu málo, nové jsou příliš nákladné. Navrhoval bych nějaký grant, ze kterého by se mohly tyto nástroje pořídit.

ROZHOVOR S PRACOVNICÍ CENTRA NADÁNÍ

Rozhovor s Mgr. Havlovou, odborným garantem programů Centra nadání

listopad 2011

Jaký máte názor na legislativu v oblasti vzdělávání nadaných žáků v ČR?

Chybí ucelená koncepce. Každý to dělá po svém. Každá škola si musí najít své možnosti. MŠMT nevyřešilo, jak by se mělo vzdělávání nadaných žáků sjednotit.

Školský zákon v § 2, článek 1 uvádí: Vzdělávání je založeno na zásadě: „Zohledňování vzdělávacích potřeb jedince.“ Jsou vždy potřeby nadaných zohledňovány?

Další záležitostí jsou finance. Dokud nebude stát patřičně financovat vzdělávání nadaných žáků, nikdy nebudou mít zajištěn ideální rozvoj nadání. MŠMT by mělo stanovit adekvátní normativ pro nadané žáky. V současné době chybí motivační složka platu pro pedagogy.

Jak vidíte současnou situaci v ČR?

Již řadu let umíme rozvíjet hudební talent žáků (podpora v ZUŠ). Stejně tak umíme i rozvíjet i dítě talentované na tělesnou výchovu v různých sportovních klubech apod. Děti intelektuálně nadané zatím patřičně rozvíjet nedokážeme. Školství je dnes stavěno na tom, aby pomáhalo slabším žákům.

Jaké máte zkušenosti s poradnami?

Je mezi nimi velký rozdíl v úrovni i způsobu testování. Někde udělají IQ test, jinde komplexní vyšetření. V mnoha poradnách mají mizivé zkušenosti s nadanými dětmi.

Jaké máte zkušenosti se školami?

Školy řeší vzdělávání nadaných žáků různými způsoby. Některé školy zabezpečí vzdělávání nadaných jen tak, na efekt. Ve skutečnosti nadanému dítěti patřičnou pozornost nevěnují. Pro učitele je velmi náročné věnovat se nadaným žákům. Ve větších městech by bylo dobré vytvořit speciální školy pro nadané žáky. Takové třídy dávají prostor nadaným k debatě se žáky na stejné úrovni.

Školy nemají dobré finanční podmínky pro to, aby se specializovaly na vzdělávání nadaných žáků.

Jakou vidíte úlohu ředitele škol v oblasti vzdělávání nadaných žáků?

Ta je obrovská. Hlavní úkol spočívá v podpoře učitelů. Dále je třeba, aby zabraňovali chybným postupům učitelů. Nejvíce, co může ředitel pro vzdělávání nadaných žáků udělat, je získat a proškolit kvalitní učitele. 99% škol nemá vzdělané učitele pro práci s nadanými žáky. Musí také zajistit financování a odměňování pedagogické práce s nadanými žáky. Dalším možným úkolem pro ředitele školy je vytvořit projekt, aby mohl být ve třídě s nadanými dětmi menší počet žáků. Společnost MENSA nabízí školám, že přijedou a udělají screening počtu nadaných dětí. Dále pomohou se založením Klubu nadaných dětí. Ředitelé bohužel často tuto nabídku odmítají.

Pokud škola nepracuje s nadanými žáky tak, jak třeba, rodiče si vyberou jinou školu. Setkávám se často s názorem, když se s rodiči radíme o tom, zda má nadaný žák přestoupit na jinou školu: „Co by bylo pro dítě horší?“

ROZHOVOR S ŘEDITELKOU CENTRA NADÁNÍ

Rozhovor s PhDr. Jitkou Fořtíkovou, Ph.D., předsedkyní Centra nadání

listopad 2011

Pro vzdělávání nadaných žáků nejsou vytvořeny podmínky. Chybí zejména finanční prostředky. Financování nadaných žáků není v kategorii přímo vázaných prostředků. Školy, které chtěly pracovat s nadanými žáky, nemají většinou prostředky na asistenty nebo menší počty žáků ve třídách. Jedinou možností jsou jiné finanční zdroje (např. z ESF).

Často školy dochází k názoru, proč dělat něco navíc, když za to nic nedostanou. Od priority vzdělávání nadaných žáků se pak odklání.

INDIVIDUÁLNÍ VZDĚLÁVACÍ PLÁN

DIAGNÓZA:

NADANÝ ŽÁK

ŠKOLA			
ADRESA		TŘÍDA	
ŘEDITEL ŠKOLY		TŘÍDNÍ UČITEL	
VÝCH. PORADCE		SPECIÁLNÍ PEDAG.	

JMÉNO ŽÁKA			
ADRESA BYDLIŠTĚ		DATUM NAROZENÍ	

KONTAKT NA ZÁKONNÉ ZÁSTUPCE			
TELEFON		EMAIL	

ROZHODNUTÍ O INDIVIDUÁLNÍM VZDĚLÁVACÍM PLÁNU			
ZE DNE:		ČÍSLO JEDNACÍ	
DOPORUČENO:		DATUM	

PRACoviŠTĚ, KTERÉ POTVRDILo MIMOŘÁDNÉ NADÁNÉ DÍTĚTE	
JMÉNO PRACOVNÍKA	
DATUM POSLEDNÍHO VYŠETŘENÍ	
OBLAST NADÁNÍ	
ZPŮSOB POSKYTOVÁNÍ INDIVIDUÁLNÍ PÉČE	
PŘEDMĚTY, PRO KTERÉ JE IVP STANOVEN	
ČASOVÝ ROZSAH	
DOPORUČENÉ POMŮCKY	
DALŠÍ POZNÁMKY PORADENSKÉHO ZAŘÍZENÍ	

ORGANIZACE INDIVIDUÁLNÍ PRÁCE	
SPOLUPRÁCE S RODIČI	
PŘEDPOKLÁDANÉ NAVÝŠENÍ FIN. PROSTŘEDKŮ	
UČEBNÍ DOKUMENTY	
PŘEDPOKLÁDANÉ POMŮCKY	
METODY A FORMY PRÁCE	
ÚLEVY	

1. PŘEDMĚT	
VYUČUJÍCÍ	
ÚDAJE O ZNALOSTECH A DOVEDNOSTECH ŽÁKA NA ZAČÁTKU VZDĚLÁVÁNÍ DLE IVP	
ORGANIZACE VÝUKY	
UČEBNÍ POMŮCKY	
ODBORNÁ LITERARURA	
ČASOVÝ PLÁN	
ZÁŘÍ	
ŘÍJEN	
LISTOPAD	
PROSINEC	
LEDEN	
ÚNOR	
BŘEZEN	
DUBEN	
KVĚTEN	
ČERVEN	

ZHODNOCENÍ VÝSLEDKŮ NA KONCI ODBOBÍ

V.....

Dne.....

Podpis třídního učitele

Podpis ředitele školy

.....

.....

Podpis rodičů žáka

Podpis výchovného poradce

.....

.....